

AL. MIRODAN

„Mariglianismul” sau „lupta socială” la Knokke-le-Zoute...

Festivalul internațional de artă de la Knokke-le-Zoute — una dintre manifestările anuale de răsunset în domeniul experimentului estetic — s-a remarcat, la ultima sa ediție, încheiată nu de mult, nu numai prin câteva filme, expoziții de artă plastică sau spectacole teatrale ieșite din comun ci și — dacă-am înțeles bine din relațiile presei — printr-o contribuție originală la teoria (și, bineînțeles, practica) luptei între asupritori și asupriți.

Spre surprinderea generală, însă, autorii teoriei nu sînt nici filosofi, nici economiști, nici sociologi, ci oameni de teatru; mai precis, animatorii trupei Marigliano din Napoli care, odată cu prezentarea piesei *Sudd de Léo de Bernardins* și *Perla Peragallo*, au răspîndit în rîndurile publicului un program de sală care, fenomen — trebuie să recunoaștem — destul de rar, constituie în același timp un program social-politic. Care sînt descoperirile fundamentale ale trupei Marigliano? Pornind de la observarea luptelor sociale în planul realităților, adică pe scena lumii, teoreticienii napoletani pledează pentru dezlănțuirea acestor lupte și în planul vieții spectacolului (adică în lumea scenei). Altfel spus, fiecare element al colectivului teatral trebuie să fie asupritor și asuprit. Regizorul, pentru a acționa la întreaga sa capacitate

creatoare, nu trebuie să cadă de acord cu autorul piesei (asta ar echivala, mi se pare, în concepția mariglianistă, cu un fel de împăciuitoare mic-burghez) ci, dimpotrivă, să intre-n conflict cu dramaturgul, străduindu-se a asupra textul. La rîndul său, autorul nu trebuie să se instaleze pe poziția înțelegerii spirituale cu regizorul ci, dimpotrivă, să conteste, să nege ori să lovească neconținut atât în concepția generală a spectacolului cît și în detaliile de ordin plastic sau auditiv. Actorii, firește, vor fi asupriți la maximum de către regizor pînă la anularea individualității, după cum — reciproca fiind valabilă — directorul de scenă va fi contrazis și contracarat, de la prima la ultima repetiție, de către protagoniști. Nelimitată, lupta la care ne referim, afectează toți factorii spectacolului, fără excepție: partenerul scenograf il va asupra pe compozitor și, la rîndu-i va fi asuprați la sînge de regizorul tehnic sau de suflură etc.

Privit și primit cu interes, atenție, mariglianismul s-a dovedit, însă, după primele reprezentații, mult mai puțin fertil decît și-au închipuit inițiatorii și mult mai puțin înnoitor decît a nădăduit publicul; într-adevăr, așa cum arată Claude Mauriac, trimisul special al lui „Figaro” la Knokke, din pricina excesului de asupritori din teatru, „cei asupriți riscă să fie spectatorii”.